

Burmistrz Olszyny

Urząd Miejski w Olszynie, ul. Wolności 20

BURMISTRZ

Leszek Łeśko

ZATWIERDZAM

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA 2024 ROK**

Na podstawie Uchwały Nr XIV/60/2022 z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 rok Burmistrz Olszyny składa sprawozdanie.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok”, zwany dalej „Programem”, tworzy lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Program realizuje zaplanowane działania będące kontynuacją lat poprzednich wynikających z wytycznych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program został opracowany przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olszynie.

Źródłem finansowania zadań zawartych w programie są środki finansowe z budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2024 roku (138 986,71 zł) oraz ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (24 836.13 zł). Środki niewykorzystane w 2023 roku, a wykorzystane do realizacji programu w wysokości 69 106 zł.

Na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok wydatkowano **178 151,57 zł**. Przekazano organizacjom pozarządowym na zadania wynikające z programu **20 000,00 zł**.

Głównym celem działań profilaktycznych w 2024 roku to zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi. W 2024 roku skupiono się na realizacji działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkołach, edukację publiczną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie, wzmocnieniu działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zwiększeniu dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Jednym z założeń Programu było zintegrowanie działań różnych instytucji. W realizacji programu brały udział następujące placówki i organizacje: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminy Ośrodek Kultury w Olszynie, Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej, Świetlica Środowiskowa KREDENS przy GOK Olszyna, Placówki oświatowe (szkoły), Posterunek Policji w Olszynie, Straż Miejską w Olszynie, Organizacje kościelne, Stowarzyszenia sportowe z terenu gminy Olszyna, Lubańskie Stowarzyszenie Abstynentów „AGAT”, Olszyńskie Stowarzyszenie Abstynentów „Nowe Życie”, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Stan realizacji zadań przedstawiał się następująco:

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwiększanie kompetencji osób związanych z działalnością na rzecz profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie:

Komisja inicjując działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie, uczestniczyła w realizacji zadań *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania*

Problemy Alkoholowe oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026. Komisja w ramach podejmowanych działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania w 2024 roku odbyła **36** posiedzeń na których prowadziła postępowania administracyjne wobec osób nadużywających alkohol. W 2024 roku do Komisji wpłynęły **33** wnioski o podjęcie czynności zmierzających do leczenia odwykowego. Wnioskodawcy to najczęściej najbliżsi członkowie rodzin, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszynie, Policja, Prokuratura Rejonowa. Na posiedzenie zespołu motywującego do podjęcia leczenia odwykowego zaproszono **33** osoby.

W stosunku do **19** osób skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Lubaniu o zastosowanie leczenia odwykowego, z pozostałymi osobami została przeprowadzona rozmowa profilaktyczna. Osoby te zostały skierowane na rozmowy z terapeutą i psychologiem w Gminnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób uzależnionych oraz dla ofiar przemocy w rodzinie. Na posiedzeniach roboczych komisji uczestniczyli zapraszani przedstawiciele ze szkół gminy Olszyna, GOPS-u, Policji, Punktu Konsultacyjnego, kuratorzy społeczni, Asystent rodziny.

W 2024 roku komisja występowała **5** razy przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Komisja na potrzeby sądu przeprowadziła **19** wywiadów środowiskowych. GKRPA **19** razy wystąpiła w postępowaniu administracyjnym do Sądu o wykonanie badań psychologicznych i psychiatrycznych z wydaniem opinii przez biegłych sądowych.

W ramach wykonywania swoich ustawowych obowiązków Komisja opiniowała **2** złożone wnioski do Urzędu Miejskiego w Olszynie o wydanie decyzji na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy Olszyna.

Komisja zorganizowała dwa spotkania z pedagogami szkolnymi z gminy Olszyna, na których były omawiane problemy profilaktyki szkolnej. Przedstawiciele Komisji uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Olszynie. Uczestniczyła **3** razy w postępowaniu zakładania niebieskiej karty w sytuacjach przemocy rodzinnej.

W 2024 roku członkowie GKRPA ukończyli szkolenie zorganizowane przez Małopolskie Centrum Profilaktyki w Krakowie”.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i profilaktycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

- a) W 2024 roku Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych oraz dla ofiar przemocy w rodzinie działał przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Olszynie. Punkt obsługiwały **3** osoby, dwóch terapeutów od uzależnień i pani psycholog. Punkt konsultacyjny był czynny przez **16** godzin w każdym miesiącu. Łącznie w roku sprawozdawczym przeprowadzono **142** konsultacje. W **69** przypadkach informowano rodziny o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego i rozpoczęcia pracy nad zmianą w całej rodzinie oraz o procedurach powstrzymujących przemoc w rodzinie. W **11** przypadkach udzielono wsparcia w kierowaniu uzależnionych na komisję ds. uzależnień. **11** osób podjęło leczenie w placówkach odwykowych. **19** rodzin zdecydowało się na napisanie podań o przymusowe leczenie bliskich a **43** osoby zostały umówione przez komisję do punktu celem dalszej diagnostyki i motywacji do leczenia.

Osoby kierowane do Punktu to najczęściej podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszynie, jak również osoby zgłaszane przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, kuratorów, pedagogów. Osoby zainteresowane uzyskaniem pomocy psychologiczno-terapeutycznej w ramach działalności Punktu miały również możliwość samodzielnego zgłoszenia się na konsultacje. Pomoc psychologiczno-terapeutyczna w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego w głównej mierze polegała na zdiagnozowaniu problemów w zakresie uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz udzieleniu wsparcia i zaplanowaniu adekwatnej interwencji.

Pozostali pacjenci wymagający terapii długoterminowej lub osoby, których zaburzenia nie kwalifikowały się do podjęcia pracy w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie zostały poinformowane o możliwościach uzyskania pomocy w odpowiednich instytucjach.

Pacjenci po terapii podstawowej są kierowani do dalszej pracy nad zdrowieniem w grupach wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych.

- b) Grupa wsparcia pacjentów uzależnionych od alkoholu po podstawowej terapii odwykowej i dla osób utrzymującej się w abstynencji w 2024 r. działała w Olszynie w każdy piątek miesiąca w godz. 18.00 do 20.00. Zorganizowano **49** spotkań. Zadaniem takiej grupy jest udzielenie wzajemnego wsparcia, pomoc w odbudowaniu relacji z bliskimi, dzielenie się doświadczeniami uczestników, wspólne rozwiązywanie problemów, poznawanie mechanizmu uzależnienia, budowanie siły i nadziei w walce o lepszą jakość życia, dzielenie się wsparciem emocjonalnym.
- c) Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych u których występują problemy alkoholowe oraz przemoc w rodzinie. Grupa spotyka się jeden raz w miesiącu w sobotę. W 2024 roku odbyło się **12** spotkań. Spotkania odbywają się przy udziale terapeuty. Realizowany jest program terapeutyczny dla współuzależnionych. W 2024 roku w terapii uczestniczyło **28** rodzin. Oferta skierowana jest do osób będących w bliskich relacjach z osobami uzależnionymi. Celem pracy grupy jest rozpoznawanie sytuacji w jakiej znajdują się osoby współuzależnione. Spotkania grup są dobrowolne i anonimowe. W lecie uczestnicy grup wraz z rodzinami spotkali się na Festiwalu Piosenki Abstynenckiej, w grudniu odbyło się Spotkanie Opatkowe. Grupy ściśle współpracują z organizacjami, instytucjami oraz osobami bezpośrednio zaangażowanymi w swojej pracy w pomaganiu rodzinom z problemem alkoholowym.

Zauważone problemy w Gminie Olszyna:

Problemy oraz tematy, z którymi najczęściej zgłaszają się osoby dorosłe to:

- Przemoc fizyczna lub/oraz psychiczna ze strony współmałżonka czy partnera.
- Nadużywanie alkoholu lub/oraz substancji psychoaktywnych przez jednego ze współmałżonka czy partnera - nieumiejętność radzenia sobie z problemami, wyzwaniem, poczucie beznadziejności.
- Zaburzenia afektywne (depresja, dystymia, nerwica).
- Zaburzenia osobowości oraz schizofrenia.
- Niewydolność wychowawcza rodziców względem dzieci, młodzieży (najczęściej jest to nadużywanie alkoholu, środków psychoaktywnych oraz konsekwencje burzliwego rozwodu).

Problemy i zagadnienia poruszane w trakcie pracy z dziećmi i młodzieżą na spotkaniach z psychologiem.

- Problemy z uzależnieniem dzieci i młodzieży od nikotyny, alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.

- Problemy związane z uzależnieniem od komputera i Internetu, co w konsekwencji ma wpływ na rozwój emocjonalny oraz społeczny dziecka.
- Problemy emocjonalne. Trudności w definiowaniu oraz rozumieniu uczuć i emocji, a także nieumiejętność radzenia sobie z nimi i niechęć do ich wyrażania, co powoduje labilność emocjonalną oraz zachowania agresywne lub/ oraz autoagresywne.
- Problemy w nauce, wyrażanie niechęci do uczenia się, brak zaangażowania w aktywności szkolne, negatywny stosunek do nauczycieli i środowiska szkolnego, nieumiejętność uczenia się, obniżone możliwości intelektualne.
- Utrudniona lub brak dobrej komunikacji dziecka z rodzicami czy rodzeństwem, co w konsekwencji jest przyczyną problemów wychowawczych oraz emocjonalnych dzieci. Dokładają się do tego również niechęć wyrażania swoich uczuć, emocji, a dalej niepoprawne nierozpoznanie przez rodziców potrzeb i brak ich realizacji; zachwianie autorytetu.
- Związane z sytuacją rodzinną dziecka. Najczęstsze problemy pojawiające się w rodzinie, to rozwód. Wychowywanie dziecka przez jednego z rodziców może mieć niewątpliwie wpływ na obniżenie jego poczucia bezpieczeństwa. Brak wsparcia ze strony najbliższej rodziny, brak akceptacji może powodować zaburzenia zachowania oraz labilność emocjonalną, czy też problemy w funkcjonowaniu w szkole, grupie rówieśniczej.
- Problemy z poczuciem własnej wartości, definiowaniem swojego ja. Obniżona samoocena, nieakceptowanie siebie, problemy z akceptacją w grupie, skupianie się na wadach, a nie na zaletach- niedostrzeganie ich.

Biorąc pod uwagę potrzeby dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, pomoc psychologa w wielu przypadkach jest niezbędna, ponieważ zakres tematów i problemów jest bardzo szeroki. Praca psychologa wymaga trwałego zaangażowania, otoczenia dziecka opieką oraz stworzenia mu poczucia bezpieczeństwa w trakcie terapii. Efekty pracy nie zawsze są widoczne od razu, w większości przypadków potrzebny jest czas. Aby proces terapeutyczny był efektywny niewątpliwie jedną z najważniejszych rzeczy jest zaangażowanie rodziny w pracę z dzieckiem.

Zaleca się realizowanie profesjonalnych programów profilaktycznych w jednostkach oświatowo - wychowawczych na terenie Gminy Olszyna.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych a w szczególności dla dzieci i młodzieży a także organizowanie i prowadzenie zajęć pozaszkolnych:

Finansowanie zajęć z elementami socjoterapii w Świetlicy „KREDENS” w Gminnym Ośrodku Kultury w Olszynie. Świetlica „Kredens” jest formą wsparcia dziennego, mającą na celu pomoc dziecku i rodzinie, wsparcie rodziny w trudnych sytuacjach, jak również przeciwdziałanie powstawaniu sytuacji kryzysowych.

Główne zadania świetlicy realizowane w ciągu roku szkolnego to:

- Właściwa organizacja czasu po lekcjach.
- Kształtowanie nawyków kultury osobistej i funkcjonowania w grupie.
- Rozwijanie zainteresowań oraz pogłębienie zdolności uczniów.
- Wdrażanie do samodzielnej pracy umysłowej.
- Organizacja właściwego wypoczynku i kultury rozrywki.

W 2024 roku do świetlicy zapisano 16 dzieci, średnio dziennie do placówki uczęszczało 14 dzieci. Świetlica dostępna była od poniedziałku do piątku od godz. 9.00 do 17.00. Każdego tygodnia odbywały się różnorodne zajęcia plastyczne, sportowe, muzyczne, kulinarne, rękodzielnicze, sensoryczne, relaksacyjne (wyciszające).

Zrealizowano wiele tematów i zagadnień (m.in. witamy świetlicę, będziemy bezpieczni, przyroda wokół nas, w królestwie jesieni, lato w butelce zamknięte, czyli dary jesieni, dla tych, którzy odeszli, każdy ma jakiegoś bzika, każdy jakieś hobby ma, jesteśmy tolerancyjni, wolontariusze – pomocnicy Mikołaja, choinkowe radości, bezpieczna zima, przemocy i agresji mówię stop!, przygotowania do wiosny, pierwszy Dzień Wiosny, teatr – i Ty możesz zostać aktorem, ziemia-nasz wspólny dom. Rady na odpady, kosmiczne podróże, mój dom, moja rodzina, zajęcia z witrażu, dobre rady na wakacje!)

W placówce dzieci i młodzież była otoczona opieką wychowawczą, udzielano pomoc w odrabianiu lekcji, prowadzono zajęcia świetlicowe, zajęcia profilaktyczne z profilaktyki uniwersalnej związanej z używaniem środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem alkoholu i narkotyków. Kształtowane właściwe postawy, uczono jak wyrażać uczucia, szczególnie jak sobie radzić ze złością i agresją. W tym roku przeznaczono kwotę dofinansowania w wysokości (45 000,00 zł).

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącemu rozwiązywaniu problemów alkoholowych, organizowaniu pozaszkolnych zajęć sportowych oraz wspieraniu jednostek pomocniczych w działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

1. Dofinansowano (5.000,00 zł) oferty na realizację zadania publicznego, Olszyńskiego Stowarzyszenia Abstynentów „**Nowe Życie**”:
  - a. Promowanie i wspieranie abstynencji, zdrowego trybu życia wśród osób trzeźwiejących, ich rodzin i mieszkańców gminy – rekreacja i integracja lokalnej społeczności. Organizacja festynu w Olszynie Dolnej.
  - b. Rękodzieło jako forma aktywizacji społecznej kobiet w wieku senioralnym, integracja bez uzależnień.
2. W 2024 roku został ogłoszony konkurs na zajęcia sportowe z elementami terapii, na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadanie: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej z elementami profilaktyki uzależnień – wspieranie programu profilaktycznego promującego trzeźwy, bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego poprzez organizację i prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, treningów sportowych i udziału w zawodach sportowych dla dzieci i młodzieży. Wydatkowano na zadanie kwotę dofinansowania w wysokości 15.000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane przez: Olszyński Klub Sportowy „Olsza”, Bojan Boks Lubań Klub Sportowy, Ochotnicza Straż Pożarna w Biedrzychowicach.
3. Wsparcie Lubańskiego Stowarzyszenia Abstynentów AGAT w organizacji Zlotu Rodzin Abstynenckich w Zapuście (Ośrodek Rajsko) 14-16 czerwca (3.000,00 zł).
4. Dofinansowanie dla 23 dzieci letnich kolonii terapeutycznych organizowanych przy udziale Parafii Rzymskokatolickiej w Olszynie (5.000,00 zł).
5. Zakupiono materiały edukacyjno-profilaktyczne (broszury, ulotki, plakaty) w ramach przygotowania i przeprowadzenia społecznej kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w zakresie promowania życia bez nałogów (500,00 zł).
6. Wspieranie działań policji w zakresie przeciwdziałania narkomanii (1.500,00 zł). W ramach prowadzonej kampanii pn. „Zwalczanie przestępczości narkotykowej oraz profilaktyka i przeciwdziałanie narkomanii” zakupiono i przekazano nieodpłatnie 10 kompletów testów

narkotykowych typu DrugWipe 6 S dla Posterunku Policji w Olszynie. Narkotesty były wykorzystane w celu działań edukacyjnych służących poprawie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Olszyna, w związku z narastającym problemem dotyczącym kierowania pojazdami przez osoby będące pod wpływem środków odurzających a także wzrostem popełnianych przestępstw i wykroczeń przez osoby będące pod działaniem substancji psychoaktywnych.

7. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad sprzedaży (art. 13¹ i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2024 r. nie toczyło się żadne postępowanie administracyjne w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

8. Profilaktyka szkolna dla dzieci, młodzieży i rodziców (szkolenia, warsztaty, materiały edukacyjne, teatry profilaktyczne).

W 2024 roku zrealizowano szkolne programy profilaktyczne.

- Warsztaty profilaktyczne – Teatr Edukacji i Profilaktyki „Maska” – Marcin Soroczyński („Miś marzy skrycie o przyjacielu celebrycie” – spektakl profilaktyczny, poruszający problematykę uzależnień behawioralnych) klasa I-IV 600,00 zł).
- Warsztaty profilaktyczne – Teatr Edukacji i Profilaktyki „Maska” – Marcin Soroczyński („Szkolna elita” – spektakl profilaktyczny, poruszający problematykę uzależnień behawioralnych, przemocy i agresji) klasa V-VIII 600,00 zł).
- Warsztaty profilaktyczne „Dorastanie po ludzku” – Realizator psychoterapeutka i socjoterapeutka p. Cecylia Bieganowska – Psychoterapia i Rozwój; oddzielny cykl zajęć dla klas V, VI, VII, VIII (5600,00 zł)
- Warsztaty profilaktyczne dla rodziców (40 os.) i nauczycieli (17 os.) – Akademia Dobrego Dialogu – Artur Frydrych „Jak poprawnie i skutecznie komunikować się z dzieckiem” (800,00 zł)
- Szkoły realizowały również własne autorskie programy profilaktyczno-wychowawcze w ramach wspólnych działań z GKRPA i Strażą Miejską w Olszynie.

Inne:

- Zostały zakupione dla szkół w ramach wyposażenia bibliotek szkolnych podręczniki o tematyce profilaktyczno-edukacyjnej.
- Zakupiono materiałów plastycznych na realizację szkolnych konkursów profilaktycznych (bloki, farby, kredki, bibuła, modelina).

Przygotował:
Pełnomocnik Burmistrza
ds. rozwiązywania problemów uzależnień
Jarosław Obrębski

BURMISTRZ

Leszek Leško

